

Наполеона I при самозванеца Али-паша Янински, пътувалъ такожде въ тая страна, гдъто като дошълъ отъ къмъ югъ въ равнището, що е на югъ отъ Костуръ, оставилъ последното гръцко село и стъпилъ вече на Българска земя. Истински обявител на Европейска Турция е френския геологъ Ami Boué, който довршилъ пространното си пътуване по Европа съ коренно изследование на Балкански полуостровъ, комуто посветилъ четири години (1836—1839); неговата „Европейска Турция“ въ читире части и „Itineraires“ въ двѣ части съ основата на всичките издирвания, които по-послѣ се извършиха. Прекрасниятъ образъ на западна Македония, на нейните гори, лѣсове и жители открива се намъ въ дневника на Нѣмския ботаникъ Гризебахъ (1841). Англичанката miss Walker въ едно хубаво иллюстрирано списание описва пътуваньето си, което тя направила съ своята дружина по Македонските езера Охридско, Гърджанско и Костурско (1864). И тя на всѣкаждѣ видѣла Българи както и господжите Mackenzie и Irby на които пътешественното описание по славенските земи на Европейска Турция 1876 заслужва голѣма похвала. Австрийски консулъ Hahn (1858, 1864) обходилъ Албания и Македония и той съобщава подробни описания и списъци за градовете и селата съ известия за населението имъ. Най-новий Нѣмски естествоиспитател Rockstroh пъшкомъ обходилъ голѣма част отъ Македония и се запозналъ съ тамошните Българи. Разширенността на Българската народность отъ Дунава дори до Солунъ и Костуръ е назначена въ народоописателните харти на Европей-